

Методичні рекомендації
щодо розроблення історичних (історико-архітектурних) довідок

1. Історична (історико-архітектурна) довідка на об'єкт культурної спадщини чи історичну місцевість (далі – довідка) виконується відповідно до законів України “Про охорону культурної спадщини”, “Про затвердження Загальнодержавної програми збереження та використання об'єктів культурної спадщини на 2004 – 2010 роки”, “Про архітектурну діяльність”, постанов Кабінету Міністрів України від 20.12.99 № 2328 “Про порядок надання архітектурно-планувального завдання та технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта архітектури і визначення розміру плати за їх видачу”, від 27.11.01 № 1760 “Про затвердження Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України” та від 13.03.02 № 318 “Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць”, Державних будівельних норм України (Реставраційні, консерваційні та ремонтні роботи на пам'ятках культурної спадщини. ДБН В.3.21-2004), Державних будівельних норм України “Склад, зміст, порядок розроблення, погодження і затвердження науково-проектної документації для реставрації об'єктів нерухокої культурної спадщини (ДБН А.2.2-6-2008), наказу Державної служби охорони культурної спадщини від 22.03.04 № 7 “Про затвердження Порядку розроблення історико-містобудівного обґрунтування”.

2. Історична (історико-архітектурна) довідка є складовою частиною:

- передпроектної та проектної документації на консервацію, реставрацію, реабілітацію, музеєфікацію, ремонт, пристосування об'єктів культурної спадщини, відтворення об'єктів втраченої історичної забудови, нове будівництво у межах територій та зон охорони пам'яток, в історичних ареалах історичних населених місць, на землях історико-культурного призначення;

- документації, яка надається органу охорони культурної спадщини для підготовки висновків щодо погодження відчуження пам'яток, передачі їх власником або уповноваженим ним органом у володіння, користування або управління іншим особам.

У разі коли виявлені в ході дослідження матеріали були використані в проекті реставрації, реабілітації, відтворення об'єктів культурної спадщини, втраченої історичної забудови, автор довідки має бути включений до авторського колективу проекту.

3. Історична (історико-архітектурна) довідка виконується на основі науково-дослідної роботи, яка включає:

- історико-архівні та бібліографічні дослідження, які мають на меті виявлення, збір, систематизацію та вивчення письмових та ілюстративних матеріалів і

документів, що дають змогу визначити етапи будівельної історії пам'ятки (історичної місцевості), її роль у містобудівному середовищі, історико-культурну та архітектурно-художню цінність;

- аналіз іконографічного матеріалу;
- натурні дослідження об'єкта, історично сформованої місцевості.

4. Історична (історико-архітектурна) довідка, оформлюється у вигляді текстової частини (з виділенням відповідних рубрик) та ілюстративної частини.

5. Історична (історико-архітектурна) довідка на об'єкт культурної спадщини (будівлю, споруду, комплекс) повинна містити:

а) у текстовій частині:

- загальні відомості про історичний та містобудівний розвиток місцевості, де знаходиться досліджуваний об'єкт;

- **охоронний статус об'єкта дослідження та території**, на якій він розташований;

- інформацію про формування історичної садиби (для будівель, споруд) в хронологічних межах наявних архівних матеріалів;

- короткі відомості про замовника будівництва, первісну функцію будівлі (споруди). Якщо замовник будівництва є відомим історичним чи культурним діячем, до історичної (історико-архітектурної) довідки мають бути включені його біографічні дані.

- атрибуцію будівлі (споруди): авторство, дата (час, період) будівництва із зазначенням дат (часу, періодів) наступних добудов, перебудов, реставрацій тощо;

- короткі біографічні відомості про архітектора, скульптора, художника, архітектурну школу, в окремих випадках – відомості про фірми, які брали участь у створенні об'єкта;

- аналіз розпланувально-просторового та стильового вирішення будівлі (споруди) з визначенням її історико-культурної цінності;

- відомості про видатних особистостей та події, пов'язані з досліджуванним об'єктом;

- основні характеристики сучасної містобудівної ситуації навколо об'єкта та/або в місці його розташування;

- виписки з історико-архівних джерел;

- перелік архівних та літературних джерел;

- перелік архівних та натурних фотоілюстрацій;

б) в ілюстративній частині:

- історичні плани території (садиби), на якій розташований досліджуваний об'єкт;

- іконографічні матеріали – фотокопії творів образотворчого мистецтва, архівні фотографії об'єкта дослідження та місцевості, прилеглої до його місця розташування;

- первісний архівний проект, а за його відсутності – пізніші обміри, аналогічну забудову;

- фотокопії історико-архівних документів по садибі (описи, плани, купчі тощо)
- портрет архітектора (за наявності);
- сучасні поповерхові плани будинку.

За відсутності проектних креслень, даних про дату (час, період) зведення будівлі (споруди), автора, відомостей про будівельні періоди, а також інших конкретних матеріалів, наводяться загальні характеристики та іконографія історичної місцевості, оцінка історико-культурної цінності об'єкта дослідження в контексті розвитку вітчизняної архітектури.

6. Історична (історико-архітектурна) довідка на історичну місцевість повинна містити:

а) у текстовій частині:

- визначення меж досліджуваної території, особливості її розташування у розпланувальній структурі міста;
- короткі відомості щодо об'єктів культурної спадщини, розташованих у межах досліджуваної території (адреса, назва, датування, вид пам'ятки, посилання на документ про взяття на облік);
- короткі відомості про археологічні дослідження, які проводились у межах досліджуваної території;
- охоронний статус території;
- характеристики етапів формування забудови досліджуваної території з визначенням основних містобудівних заходів, особливостей парцеляції садиб та забудови, домінантних споруд та прикладів рядових будівель, історичної та архітектурно-художньої цінності забудови;
- короткий опис сучасної архітектурно-містобудівної ситуації з визначенням композиційно-стильових особливостей забудови та рекомендаціями щодо збереження (відтворення) культурного потенціалу;
- виписки з історико-архівних джерел;
- перелік архівних та літературних джерел;
- переліки архівних та натурних фотоілюстрацій;

б) в ілюстративній частині:

- історичні плани та інші іконографічні матеріали із зображенням місцевості;
- архівні фотографії домінантних та характерних для забудови даної території споруд;
- натурну фотозйомку місцевості.

7. Історична (історико-архітектурна) довідка виконується у передбаченій умовами договору кількості примірників. Один примірник довідки залишається в архіві організації-виконавця.

Історична (історико-архітектурна) довідка виконується фахівцями відповідних спеціальностей кваліфікаційного рівня не нижче спеціаліста, які мають досвід у підготовці подібних документів не менше 3-х років.

Історична (історико-архітектурна) довідка як складова частина передпроектної (проектної) документації чинна впродовж 5-ти років. В разі невиконання робіт протягом вказаного терміну довідка коригується або розробляється нова довідка у складі нової проектної документації.

У разі виконання історичної (історико-архітектурної) довідки для використання при підготовці висновку щодо можливості відчуження об'єкта культурної спадщини, довідка чинна впродовж 5-ти років.

Голова

М. Кучерук